

Høst af alm. rajgræs

- Tilpas lejesæd i mange marker
- Vær særlig opmærksom i afgrøder der ikke er gået helt i leje
- Efterbehandling på tørreri vigtigt for et godt resultat

Det varme sommervejr tager hårdt på afgrøderne. Fordampningen er stor, og planternes rodsystem har svært ved at følge med. Kombinationen af sol og varme betyder, at perioden fra blomstring til modenhed vil være kortere end i normale år.

Derfor skal man holde godt øje med markerne og være klar til at rykke ud når afgrøden er høstklar. Der er et stort spænd i høsttid i alm. rajgræs, da der er op til 3-4 ugers interval fra de tidligste til de sildigste sorter.

De tidligste sorter er klar til høst i denne uge. Blomstringstidspunktet er et godt udgangspunkt, når det optimale høsttidspunkt skal fastsættes.

Det normale er, at der fra blomstring til afgrøden er skårlæggermoden går 28-33 dage, dertil skal så lægges 7-9 dage, for at finde tidspunktet for direkte tærskning.

Dette er selvfølgelig kun en rettesnor, da bonitet og navnlig de klimatiske forhold i den sidste del af perioden påvirker modningsprocessen.

Skårlægning

Det er normalt kun en mindre del, der bliver skårlagt, men det kan være aktuelt at overveje under følgende forhold:

1. Afgrøden er tynd, tørkeskadet eller uensartet og derfor ikke gået jævnt i leje.
2. Der er ingen eller kun begrænset mulighed for tørring på gården.
3. Der er brugt Moddus i marken med en så stærk effekt, at afgrøden står mere op end ønskeligt for direkte tærskning. Oftest vil en

direkte høst ved 20-25 pct vand dog være at foretrække.

Skårlægning skal foretages, når afgrøden går fra grønmoden til gulmoden. På dette tidspunkt begynder frøene at blive voksagtige og begynder så småt at drysse, men vandprocenten vil stadig være på 35-40 pct.

Normalt skal en skårlagt afgrøde ligge ca. 10 dage på skår, men i en ustabil periode, og såfremt der er tørringsmuligheder, kan afgrøden tærskes efter 4-5 dage, men da vil vandprocenten stadig være forholdsvis høj.

Direkte tærskning

Hvis marken er gået jævnt i leje, og der er tilstrækkelig med tørringskapacitet, er det helt oplagt at høste direkte. I en ustabil periode omkring modenhed vil en afgrøde, som står på roden være hurtigere tør og mindre udsat for genvækst, end en skårlagt afgrøde.

For at afgrøden er tjenlig til direkte høst, skal den være gulmoden og vandprocenten være nede på 20-25 pct. På dette stadium vil frøene være hårde, når der sættes en negl i dem.

Der vil altid være stor variation i, hvor modne de enkelte frøstande er. Man bør derfor undersøge et bredt udsnit for at få et fyldestgørende billede af markens modenhed.

Hvis vejrudsigten er god, og der ikke er udsigt til kraftig regn eller blæst, er det bedre at tærskes et par dage senere end for tidligt. Dette skyldes, at der stadig er en ret stor tilvækst i afgrøden, der et langt stykke kan mere end opveje et begyndende dryssespild. I modsat fald skal man være klar til at tærskes lidt før, hvis der pludselig er udsigt til kraftig regn eller blæst.

Hvis marken er delvis stående til høst, og marken ønskes tærsket direkte, skal man være klar til at rykke ud så snart vandprocenten er nede på omkring 25 pct.

Kvalitetsmæssigt er der ikke noget i vejen for at tærskes forholdsvis tidligt, når blot tørringsfaciliteterne er i orden, og der ikke tærskes for hårdt.

Råvarekvalitet

Som rettesnor skal alm. rajgræs helst veje omkring 2,75-3 kg pr. 10 l for at rensesvindet ikke skal blive for stort, men det er muligt at rense det endnu skarpere uden spild.

En 10 liter spand (strøget mål), som er meget anvendelig til at måle råvarevægten, fås ved henvendelse til din frøavlskonsulent

Kontroller det materiale, der kommer ud over soldkanten og husk på, at avner, lette topskud og de helt lette frø, alligevel bliver rensset fra, når frøet skal renses op til en salgskvalitet.

Der skal derfor ofte mere luft på soldene end de fleste forestiller sig.

Undgå for hård tærskning, idet dette kan give for meget ituslået materiale, og dermed for meget materiale på soldene. Husk at de frø, der sidder tilbage i toppen af småaksene, som regel ikke er noget værd alligevel. For hård tærskning kan desuden give afskallede frø som giver øget rensesvind.

Efterbehandling

Straks efter høst skal frøet på tørreriet, og blæseren skal køre hele døgnet, indtil vandprocenten er nede under 16-17 pct. (når frøet begynder at støve).

Herefter kan man nøjes med at køre i de bedste timer på dagen, eller der kan tilsættes svag varme for at fremme tørringen.

Tørreluften bør aldrig opvarmes mere end ca. 4-5°C for at sikre en jævn ensartet nedtørring med minimal risiko for overtørring.

Efter nedtørring til 11-12 pct. skal der efter nogle dage tages en ny prøve for at sikre sig, at frøet ikke "slår sig".

Efterslæt

Vi er bekendt med at tørreindustrien kan være interesseret i at udnytte grønmassen fra et efterslæt. Et efterslæt ultimo sept. el primo oktober kan være en udmærket behandling forud for 2. frøavlsår. Spørg din konsulent råds eller tag kontakt til en tørrefabrik. Til efterslæt er der en kvælstofkvote på 107 kg N/ha til tidlig rajgræs høstet inden 1. august og 52 kg N/ha til rajgræs høstet efter 1. august.

Venlig hilsen
DLF-TRIFOLIUM A/S